

Advies aan Provinciale Staten	
T.b.v. Statenvergadering d.d.	12 april 2021
Commissie	Economie, Financiën en Bestuur
Datum commissievergadering	22 maart 2021
Onderwerp:	
Voordracht 17: Statenvoordracht inhoudelijke en financiële verantwoording over 2020/regiegroep 9 april 2021	

Uw contactpersoon

M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

1 april 2021

1 | 5

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om geen wensen en opvattingen in te dienen over de inhoudelijke en financiële verantwoording over 2020 van de MRA tbv de regiegroep van 9 april 2021 en de voordracht als hamerstuk te agenderen.

In de commissie werd ook gesproken over de stukken mbt de versterkte samenwerking.

Zoals aangekondigd, betrof dit een eerste gedachtenwissel van een stuk dat nog aan verandering onderhevig is, en een aparte inspraakprocedure kent. Op 22 april zal dit onderwerp aan de hand van een reactie vanuit GS wederom in EFB worden besproken. Hier kunnen dan reacties worden meegegeven voor de vergadering van de transitiecommissie (vergadering uiterlijk half mei) en de extra regiegroepvergadering (uiterlijk 21 mei).

Het is de bedoeling dat op 15 juni de voordracht met de gemaakte afspraken in EFB wordt behandeld, gevolgd door behandeling in PS van 28 juni.

Voor de gemaakte opmerkingen en vragen zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag EFB 22 maart 2021:

6.a.2. B-punt: Versterken MRA samenwerking

Dhr. **Van Dijk** (CdK) refereert aan de brief van de transitiecommissie waarin 5 mei wordt aangegeven als einddatum om alle reacties in te leveren, maar ook in de vergadering van 22 april kan nog over de zienswijze gesproken worden. De reacties van vandaag worden doorgeleid naar de regiegroep MRA-vergadering van 9 april a.s.

Mw. **Kapitein** (D66) zal nooit voor een voordracht stemmen waarin wordt ingestemd met het overdragen van bevoegdheden aan een ander orgaan waarbinnen de democratische legitimiteit niet goed verankerd is en dat lijkt het geval te zijn bij de nieuwe werkwijze MRA. De MRA is tot nu toe succesvol gebleken en de voorgestelde doorontwikkeling wordt ondersteund, maar de ingreep van de structuurwijziging is niet duidelijk en D66 heeft nooit signalen ontvangen dat de provincie niet effectief en slagvaardig zou zijn. Het is niet nodig dat Amsterdam nadrukkelijker de leiding gaat nemen, mits sprake is van een sterk en actief bestuur met betrokkenheid van gemeenten en provincie. Hoe zullen de activiteiten voor PS en GS veranderen als deze worden opgepakt door de MRA? Worden naast de agenda en begroting de inhoudelijke keuzes met PS besproken? Waar wordt het beleid versterkt? Worden de besluiten teruggekoppeld? Voorgesteld wordt om smart doelstellingen en slimme prestatie-indicatoren toe te passen. Hoe zien GS de rol van niet gekozen vertegenwoordigers in het bestuur? Hoe kunnen zij politiek worden aangesproken? De MRA moet actief op

zoek gaan naar samenwerking met alle delen van de provincie, dus ook met het noorden. Kunnen GS toezeggen alsnog het advies van de – toenmalige – Stadsregio Amsterdam te betrekken? Er moet nog veel werk verzet worden, maar het is goed om meer tijd uit te trekken voor dit onderwerp dan nu gepland staat, want samen kan men meer bereiken dan alleen en dat kost tijd en inspanning van iedereen. Hopelijk gaan alle PS-leden zich intensiever met dit proces bezighouden. De voordracht wordt ondersteund.

Mw. **Kuiper** (CDA) heeft geen behoefte aan formalisering en overdracht van bevoegdheden aangezien hierdoor een nieuwe bestuurslaag zou ontstaan. Naar de mening van de evaluatiecommissie zou de Vervoersregio op de schaal van de MRA moeten worden gebracht. Graag een reactie. Hoe zien GS de doorontwikkeling van het ambtelijk MRA-bureau naar een meer inhoudelijke taakstelling? Worden de wensen en bedenkingen van GS op het ontwerpbesluit kenbaar gemaakt voordat PS besluit? Wat zien GS als meest noodzakelijke wijziging om de MRA te versterken?

Dhr. **Dulfer** (GL) vindt het prima dat de provincie kiest voor een voorzichtige versterking, want regionale samenwerking en een gevoeld eigenaarschap bij de raden en bevolking is cruciaal om daadkrachtig te kunnen zijn. De provincie heeft een specifieke rol bij het bewaken van de verbinding van de MRA met de rest van de provincie, evenals bij de relatie met gemeenten en de provincies Zuid-Holland en Utrecht, want bijvoorbeeld Abcoude ligt middenin de MRA maar maakt hier officieel geen onderdeel vanuit. Hiervoor dient een bepaalde vorm gevonden te worden. De drie gestelde doelen zijn erg economisch benaderd. Duurzaam is enkel gerelateerd aan mobiliteit. Komen de energietransitie, klimaatadaptatie en eerlijke welvaartsverdeling voldoende tot uiting? De raadtafel MRA zou versterkt moeten worden, maar hoe gebeurt dat? Deze tafel heeft geen democratisch mandaat en daarom mag deze geen formele status krijgen. Wel kan deze functioneren als intermediair tussen raden en organisatie, mits deze daarvoor gefaciliteerd wordt. Er worden drie aandachtspunten meegegeven: draagvlak in de raden, regio en bevolking, evenwicht in doelstellingen en verbinding met de rest van Noord-Holland maar zeker ook met Utrecht en Zuid-Holland.

Ines **Kostiç** (PvdD) ziet onvoldoende een groene toekomst terug in de opzet van de MRA. Vier hoofdpunten zijn van belang: een duidelijke visie en doelen om in samenhang toe te werken naar een serieuze aanpak van klimaat en biodiversiteit, welzijn mens en dier en de leefomgeving voorop. De door PS voorgestelde integrale aanpak moet duidelijker terugkomen. Het is belangrijk om toe te werken naar enkel activiteiten die zoveel mogelijk klimaatneutraal, klimaatpositief en natuurinclusief zijn met oog voor de leefomgeving, ook elders waar de activiteiten impact hebben. Dat bespaart kosten op lange termijn. Er ligt te veel focus op economische groei en de zogenaamde concurrentiepositie. Ten tweede, de MRA moet zich meer gaan richten op en experimenteren met de Donuteconomie, MRA is een mooi niveau om hiermee te experimenteren. De MRA website spreekt nog over het aandeel in BBP maar dat is echt achterhaald. De barometer Brede Welvaart en Welzijn moet worden aangescherpt of er moet worden gewerkt met de Monitor Brede Welvaart CBS, waarbij ook ecologie wordt meegenomen. Ten derde, er wordt niet gesproken over hoe de regio de kans op het voorkomen van een pandemie zoals corona, kan verkleinen en dat is zeker mogelijk. Dit onderwerp dient op de agenda van de MRA te komen. Ten vierde, de democratische legitimiteit moet vergroot worden door volksvertegenwoordigers actief te betrekken en aan de voorkant te laten meebeslissen, want het is onwenselijk dat de MRA nog steeds een relatief onbekend orgaan is. Er moet geëxperimenteerd worden met bottom-up input van bijvoorbeeld burgerraden.

Mw. **De Groot** (SP) constateert in het kader van democratische legitimiteit dat de MRA op dit moment voor bestuurders is opgericht en niet voor volksvertegenwoordigers. De consultatie van raden en Staten is nu gestart en de voorstellen van de regiegroep worden voorgelegd aan PS. Welke rol voor raden en Staten is weggelegd in de afspraken? Bij wie ligt de uiteindelijke besluitvorming? De doelstellingen zijn te economisch benaderd, want er moet ook aandacht zijn voor mens, natuur en milieu. Ook dient er een strategie voor datacenters te komen, zeker met het oog op de verdozing en het niet gebruiken van de restwarmte en het overmatige drinkwatergebruik. Waarom moeten er na corona weer meer toeristen naar Amsterdam komen?

De MRA wordt al overspoeld door toeristen. Er wordt nog steeds ingezet op automobiliteit ondanks de stikstofuitspraak van de Raad van State die de aanleg van wegen ernstig zal gaan belemmeren.

Dhr. **Wagelaar** (PvdA) is voorstander van de MRA maar heeft twee kanttekeningen. Er moet buiten de MRA expliciet aandacht zijn voor andere delen in de provincie. In het voorstel voor versterking worden de regio's echter niet specifiek benoemd. De CdK wordt opgeroepen deze andere provinciale delen met name te noemen en aandacht voor en met omliggende regio's op het gebied van bijvoorbeeld duurzame mobiliteit, vast te leggen en te formaliseren. De MRA mag geen extra bestuurslaag worden, dus de precieze mandatering aan het bestuur moet nauwkeurig zijn uitgewerkt en bekrachtigd door raden en Staten inclusief een soort noodremprocedure waarop raden en Staten een beroep kunnen doen om besluiten terug te nemen. GS worden verzocht in te zetten op een duidelijke vastlegging van de positie van raden en Staten in het kader van de mandatering aan het bestuur.

Mw. **Van Meerten** (VVD) is tegenstander van een extra bestuurslaag of overheveling van bevoegdheden en gelukkig zijn GS het hiermee eens. De VVD zal altijd kritisch kijken naar de democratische legitimering binnen de MRA als bestuurlijk samenwerkingsverband. De samenwerking moet zo concreet en praktisch mogelijk zijn. GS staan open voor de wensen van de regio Zuid-Kennemerland en Gooi en Vechtstreek om direct betrokken te zijn bij het mobiliteitsbeleid. Wat betekent dit voor NHN en hoe kan de provincie een evenwichtige verdeling van belangen over de gehele provincie waarborgen? Wat zijn de financiële consequenties? Gaan Gooi en Vechtstreek en Zuid-Kennemerland financieel bijdragen en hoe verhoudt dit zich tot NHN? Er is gekozen voor ontwikkeling van de regio tot een Metropool van grote klasse, maar men moet zich goed blijven verhouden tot andere regio's, zoals de Randstad, Utrecht en Amersfoort, want de verhoudingen tussen stad en land staan al onder druk en dit soort doelen kan leiden tot verdere verdeeldheid. Is bij de doelen ook gekeken naar regio's zoals Haaglanden en Rotterdam? Zijn zij slagvaardiger en wat kan men daarvan leren? Hoe kijken GS naar 'slagvaardig en draagvlak' als reden voor versterking van de MRA? In de evaluatie en het Verwaaijen-advies ontbreekt een goede onderbouwing en vaak is sprake van drogredeneringen. GS dienen hier scherp op te blijven, want de provincie moet hierin haar rol pakken omdat het antwoord hierop wellicht niet alleen in de MRA ligt maar ook elders. Vereenvoudiging van het overleg en minder bestuurlijke drukte zijn goed, maar hoe kan meer daadkracht en slagvaardigheid gecombineerd worden met een afslanking van het bureau? Waarom moet Amsterdam de leiding nemen? Dit zou de rol van de provincie kunnen ondermijnen. De ALV lijkt een extra bestuurslaag te zijn want de ALV toetst of het bestuur handelt binnen de kaders van de begroting en MRA-agenda, maar dat is echt een taak van PS en gemeenteraden als controlerende bestuursorganen. Hoe kijken GS hiernaar?

Dhr. **Klein** (CU) vindt het voorstel een stap in de goede richting met een goede afbakening van de te bereiken samenwerkingsdoelen en taken en de keuze voor een balans en niet voor maximale economische competitie met andere Europese regio's. De rollen zijn helder beschreven, de raden en Staten nemen de besluiten. Zijn de doelen verenigbaar, zoals het zijn van de meest inventieve regio met een goed opgeleide beroepsbevolking en het bewaren van een sociaal evenwicht? De deelregio's worden versterkt, maar in het bestuur zijn zij straks indirect en zwaar ondervertegenwoordigd. Hoe wordt de inbreng van de deelregio's versterkt? De raadstafel krijgt een ambassadeursrol, maar wat zijn de gevolgen als de raden en Staten afwijkende en verschillende besluiten nemen? De doelen moeten beter geformuleerd en afgebakend worden, want doelen zoals 'duurzaam verbonden regio', 'systeemsprong haven' en 'systeemsprong luchtvaart' zijn erg vaag en onduidelijk. Een aantal suggesties zal schriftelijk ingediend worden.

Dhr. **Koyuncu** (DENK) is blij met de overzichtelijke structuur en duidelijke opdracht aan de MRA om betekenisvol te worden voor de burgers en Europa. De gemeenteraden en Staten moeten actief worden geïnformeerd door middel van bijvoorbeeld een informatiepakket voor nieuwe raads- en Statenleden. Wat zijn cruciale besluiten die door raden en Staten genomen worden? Blijven niet cruciale besluiten buiten deze besluitvorming?

Dhr. **Van Dijk** (CdK) meldt dat de evaluatie MRA de aanleiding voor dit voorstel vormt waarin visie en doel van de MRA duidelijker in beeld komen. In de MRA is de provincie een andere grootheid dan een gemeente, maar de provincie kan deze samenwerking benutten om haar beleid naar een hoger niveau te brengen. Amsterdam is de leider en dat betekent dat zij anderen, de deelregio's, juist meer aan bod laat komen. De verantwoordelijkheden worden gelegd daar waar zij horen, dus er worden geen bevoegdheden overgedragen van de provincie naar de MRA, daar verandert niets in. De producten van de MRA moeten herkenbaar zijn voor alle deelnemers, hierop is juist het leiderschap van Amsterdam als grootste gemeente gericht. De deelregio's moeten in de samenwerking een goede focus in de MRA-agenda verkrijgen. De MRA mag geen tweede bestuurslaag worden, het is een vrijwillig maar niet vrijblijvend samenwerkingsverband. De rol van de ALV kan gezien worden als een soort raad van toezicht op het bestuur en de platforms. Het bestuur staat voor continuïteit van de MRA en staat aan de lat voor de facilitering. De besluiten en politieke verantwoordelijkheid liggen juist bij de platforms en de inhoud komt terug in de MRA-agenda waarover PS altijd met de portefeuillehouders kunnen overleggen, daar gaat dit voorstel niet over. Het bestuur stuurt de platforms aan om de gezamenlijke doelen te realiseren, maar veel van de huidige activiteiten worden ook in de toekomst gewoon voortgezet. De raadtafel komt met initiatieven om meer bijeenkomsten te organiseren voor een grotere betrokkenheid van raden en Staten maar deze tafel neemt niet hun plaats in. Het budgetrecht wordt niet gewijzigd. De bestuurders in de ALV zijn verantwoordelijk voor de verbinding met de raden en Staten. De inhoudelijke doelstellingen zijn niet limitatief opgesomd, daarom is er ruimte voor de platforms om hier nader vorm aan te geven en ook klimaat en biodiversiteit te betrekken. Overigens moet men oppassen om te veel doelstellingen te formuleren, want dat zal de realisatie vertragen. Het provinciale beleid zal juist een boost krijgen, dat vormt het uitgangspunt voor de MRA. Een beleid op verstedelijkingsstrategie, mobiliteit en natuur zal de diverse gemeenten zeker helpen omdat dit beleid dan voor alle gemeenten geldt. De verbinding is ook gericht op andere delen van Noord-Holland en de provincies Zuid-Holland en Utrecht. Energietransitie en klimaat leiden wellicht tot een vierde platform, maar daar is nog niet definitief over besloten. Alle onderwerpen die de PvdD heeft genoemd, zijn belangrijk ook op provinciaal niveau, maar deze komen niet een-op-een terug in de doelstellingen van de MRA want de focus ligt op korte lijnen. Zaken zoals datacenters en mobiliteit komen terug in de platforms. Een grotere slagvaardigheid en efficiency kan beter bereikt worden met een beperkt aantal professionals, daarvoor is geen grote administratieve organisatie nodig. Regio's zoals Haaglanden en Rotterdam en Eindhoven waarvan de provincies niet meedoen aan de MRA of delen van Noord-Holland buiten de MRA, worden door de provincie bediend. De leden van de Vervoersregio zullen niet deelnemen aan de MRA, de overige regio's haken aan bij het platform Mobiliteit bij relevante mobiliteitsvragen voor de MRA. De MRA moet niet een optelsom zijn van 32 gemeenten, het gaat erom dat de deelregio's de samenwerking zoeken en gezamenlijk hun voorstellen inbrengen om de gehele MRA te versterken. Het voorstel van DENK om informatiepakketten aan te bieden aan nieuwe raads- en Statenleden, is een goede suggestie. Overige vragen/opmerkingen van de commissieleden worden schriftelijk beantwoord ter bespreking op 22 april a.s.

Tweede termijn

Dhr. **Dulfer** (GL) constateert nogmaals dat doelstellingen kaderstellend zijn, maar deze doelstellingen zijn op dit moment niet evenwichtig en komen onvoldoende terug in de kaders. Een platform kan alleen ingesteld worden als het binnen de doelstellingen valt, daarom moeten deze evenwichtiger worden geformuleerd.

Mw. **Van Meerten** (VVD) is blij met de toegezegde schriftelijke beantwoording van gestelde vragen. Er is geen behoefte aan een zienswijze. Hoe kijkt de CdK naar de onderbouwing van de evaluatie en hoe gaat men om met de tegenstelling tussen slagvaardig en draagvlak? Dit kan een discussieonderwerp voor de volgende vergadering zijn.

Dhr. **Van Dijk** (CdK) meldt dat op 22 april wederom in deze commissie gediscussieerd kan worden over de inhoudelijke transitie en dan kunnen suggesties worden meegegeven voor de regiegroep of kan alsnog

besloten worden om een zienswijze in te dienen die ziet op de halfjaarlijkse vergadering waarbij over de financiële verantwoording wordt gesproken. Op 28 juni besluiten PS over het voorstel op basis van het definitieve document van de MRA. GS gaan schriftelijk reageren op de nog niet beantwoorde vragen en suggesties (o.a. van de CU) die vandaag in de commissie gesteld zijn. Hierover kan op 22 april a.s. verder gesproken worden. Via een gewogen peiling kan op 22 april alsnog besloten worden om een reactie te geven aan de regiegroep. Op 9 april a.s. wordt gesproken over de financiële en inhoudelijke verantwoording over het voorgaande jaar. Hierover zijn geen opmerkingen gemaakt. financiën.